

OFERTA WDROŻENIOWA

„Polskie odmiany jeżyny do uprawy towarowej”

Słowa kluczowe: jeżyna, *Rubus fruticosus*, odmiana, produkcja

Opis wdrożenia:

Szacuje się, że w Polsce jeżyna uprawiana jest na około 30 tysiącach hektarów. Dane dotyczące produkcji jeżyny podawane są wraz z innymi pozostałymi gatunkami o małym znaczeniu gospodarczym, dlatego nie znana jest dokładana powierzchnia uprawy. Komercjalizacja uprawy tego gatunku nabiera coraz większego znaczenia i w ostatnich latach zaczyna się dość szybko rozwijać. Mimo to uprawa jeżyn ma nadal marginalne znaczenie. Większe plantacje zostały założone niedaleko Lublina, Wrocławia, Poznania oraz Gdańska. Rosnące zainteresowanie uprawą wynika również z atrakcyjnej ceny owoców deserowych, która waha się od 12-14 zł za 0,5 kg. Jednak głównym problemem w uprawie jeżyny jest dobór odmian. Poszukuje się takich, które będą dobrze owocować w naszych dość surowych warunkach klimatycznych. Niestety zagraniczne odmiany o bardzo atrakcyjnych owocach są podatne na uszkodzenia mrozowe i wymagają okrywania na zimę.

Hodowla twórcza jeżyny jest prowadzona od lat 70-tych ubiegłego wieku, a program hodowlany jest realizowany w Sadowniczym Zakładzie Doświadczalnym IO w Brzeźnej. Głównym jego celem jest wyhodowanie odmian, które oprócz wysokiej jakości owoców będą mało wrażliwe na przemarzanie. W ofercie wdrożeniowej zaprezentowano bardzo ciekawe odmiany pochodzące z programu hodowlanego realizowanego w Brzeźnej, które warto posadzić na plantacji towarowej. Wiadomo bowiem, że odpowiednio dobrana odmiana umożliwia uzyskanie wysokiego plonu.

‘Brzezina’ to odmiana bardzo plenna, której owoce zaczynają dojrzewać w połowie lipca. Krzew ma pokrój wzniesiony, tworzy dość mało, bezkolcowych, długich pędów. Dwuletni pęd jest gruby i tworzy średnią liczbę pędów bocznych, rozmieszczonych na całej długości. Liście mają słaby połysk, są zielone z dominującą liczbą listków bocznych pięć. Kwiaty rozwijają się na długich pędach owocujących i są bardzo duże z białymi płatkami korony. Odmiana tworzy duże, wydłużone owoce o barwie czarnej i silnym połysku. **Właściwości użytkowe:** Odmiana o

wczesnym terminie kwitnienia i dojrzewania owoców. Owoce ma smaczne, polecane i na deser i do przetwórstwa oraz zamrażalnictwa. Krzew jest mało podatny na choroby.

‘Ruczaj’ to odmiana bezkolcowa, której krzew ma pokrój wzniesiony i tworzy średnią liczbę młodych pędów, które są dość długie. Dwuletni pęd jest średniej grubości i tworzy średnią liczbę pędów bocznych, które rozmieszczone są na całej długości pędu głównego, ale więcej jest ich w górnej części. Liście są średnio błyszczące, zielone z dominującą liczbą listków bocznych pięć. Kwiaty są średniej wielkości, o białych płatkach korony. Pęd owocujący jest średnio długi, a na nim tworzą się owoce średniej wielkości o barwie czarnej, wydłużone i wąskie. **Właściwości użytkowe:** odmiana o wczesnym terminie kwitnienia i dojrzewania owoców, plenna. Tworzy dość smaczne owoce, które ze względu na średnią wielkość będą polecane raczej do przetwórstwa i zamrażalnictwa. W badaniach porównawczych nie zaobserwowano groźnych dla gatunku chorób i szkodników. Pędy wymagają ochrony przeciwko szarej pleśni maliny i jeżyny, gdyż w deszczowe lato grzyb wywołujący tę chorobę może silnie porazić pędy, co skutkuje obniżeniem wytrzymałości na mróz.

‘Gaj’ to jeżyna, której owoce zaczynają dojrzewać pod koniec lipca, a kończą w połowie września. Krzew rośnie silnie, pokrój ma pośredni między wzniesionym, a półwzniesionym, tworzy średnią liczbę młodych pędów. Dwuletni pęd jest średnio gruby i bardzo długi. Pęd owoconośny jest krótki, a pędy boczne rozmieszczone są na całej długości pędu głównego. Liście są ciemnozielone, dość błyszczące. Kwiaty o białych płatkach korony. Owoce duże, czarne, raczej wąskie, kształtu jajowatego. **Właściwości użytkowe:** odmiana plenna. Owoce dojrzewają we wczesnym terminie, są smaczne i nie gniją. Rośliny raczej odporne na choroby grzybowe, jednak podatne na choroby wirusowe przenoszone między innymi przez szpeciele. Odmiana o uniwersalnym przeznaczeniu owoców.

Doświadczenie jeżynowe Sad Doświadczalny Dąbrowice	Brzezina
Ruczaj	Gaj

Innowacyjność wdrożeniowa – efekty gospodarcze i społeczne

Oferta wdrożeniowa przedstawia odmiany jeżyny, które z pewnością sprawdzą się w uprawie towarowej na większą skalę. Mała wrażliwość roślin na mróz jest cechą bardzo pożądaną w naszych dość surowych warunkach klimatycznych. Zaletą odmian jest także zadowalająca jakość owoców oraz bezkolcowe pędy co ułatwi prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych na plantacji.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Gospodarstwa sadownicze, ogrody przydomowe i działki oraz Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

Twórcy oferty wdrożeniowej:

Z-d Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych

Autor: mgr inż. Justyna Wójcik-Seliga

tel. 46 834 54 13

e-mail: justyna.wojcik@inhort.pl

Praca wykonana w ramach Programu Wieloletniego IO 2015-2020, Zadanie 1.4: „Nowe gatunki dla poszerzenia i zróżnicowania produkcji roślin ogrodniczych, w tym żywności funkcjonalnej”.